

7. helluntain jälkeinen viikko, perjantai

Päivän epistola

(1. Kor. 7: 35 – 8: 7)

”Veljet, tämän sanon teille parastanne ajatellen, en sitoakseni teitä vaan auttaakseni teitä elämään kunniallisesti ja pysymään lujasti ja häiriintymättä Herran yhteydessä. Joku ehkä arvelee menettelevänsä sopimattomasti morsiantaan kohtaan, kun hän tuntee tähän ylivoimaista halua eikä voi sille mitään. Hän saa kuitenkin tehdä niin kuin haluaa, se ei ole väärin, ja he voivat mennä naimisiin. Mutta jos joku ei tunne voittamatonta pakkoa vaan hallitsee tahtonsa ja pysyy lujasti päätöksessään säilyttää morsiamensa koskemattomana, hän tekee oikein. Se, joka menee morsiamensa kanssa naimisiin, tekee siis oikein, mutta se, joka ei mene, tekee vielä paremmin. Vaimo kuuluu yhteen miehensä kanssa niin kauan kuin tämä elää, mutta miehen kuoltua hän on vapaa menemään naimisiin kenen kanssa haluaa, kunhan se vain tapahtuu Herrassa. Hänen osansa on kuitenkin parempi, jos hän pysyy leskenä. Tämä on minun käsitykseni, ja luullakseni minussakin on Jumalan Henki. Sitten on puhuttava epäjumalille uhratusta lihasta. Meillä kaikilla toki on tästä asiasta tieto. Mutta tieto tekee ylpeäksi, rakkaus sen sijaan rakentaa. Jos joku luulee tietävänsä jotakin, hänellä ei vielä ole oikeaa tietoa. Mutta jos joku rakastaa Jumalaa, hänet Jumala tuntee. Epäjumalille uhratun lihan syömisestä sanon näin: Me tiedämme, ettei epäjumalia ole olemassa, on vain yksi ainoa Jumala. Onhan tosin sekä taivaassa että maan päällä niin sanottuja jumalia, moniakin jumalia ja herroja, mutta meillä on vain yksi Jumala, Isä. Hänestä on kaikki lähtöisin, ja hänen luokseen olemme matkalla. Meillä on vain yksi Herra, Jeesus Kristus. Hänen välityksellään on kaikki luotu, niin myös meidät. Mutta kaikilla ei tätä tietoa ole. Tottumuksesta epäjumaliin jotkut lihaa syödessään edelleenkin ajattelevat, että se on epäjumalille uhrattua, ja tämä tahraa heidän epävarman omantuntonsa.

Tekstimme alkuosa jakaa mielipiteitä. Ensimmäinen lause on sikäli selvä, että Paavali esittää jotain, mikä on ainakin osittain ristiriidassa sen kanssa, mitä Korinttissa ajateltiin. Mutta sitten alkavat tulkintavaikeudet. Tämä tulee hyvin selväksi, jos lukee jakeet 36 – 38 vanhemman suomennoksen ja nykyisin käytössä olevan suomennoksen kanssa rinnakkain.

Ketä Paavali tarkoittaa, kun hän alkuperäiskielen mukaan kirjoittaa neitsyeestä? Vanhempi suomennos käyttää sanaa tytär, uudempi sanaa morsian. Perinteellisin ajattelutapa on tytär, jonka isä huolehtii lapsensa velvollisuudesta jatkaa sukua saattamalla hänet avioliittoon. Mutta tutkijoiden mukaan se lienee vähiten todennäköinen. Sitä voisi puolustaa se sana, jota vanhempi käännös

käyttää jakeessa 38, näyttää tyttärensä. Kyseinen kreikankielinen sana voi kuitenkin tarkoittaa tässä yhteydessä hengellisen avioliiton muuttamista tavalliseksi avioliitoksi. Hengellisellä avioliitolla tarkoitetaan avioliittoa, jossa molempien osapuolten vapaaehtoisesta tahdosta ei harjoiteta sukupuolista kanssakäymistä. Tätä käytäntöä virallisella tasolla ei tunneta ortodoksisessa kirkossa mutta kylläkin katolisessa kirkossa.

Jos sana neitsyt ymmärretään morsiamena, niin miksi Paavali käsittelee asiaa nyt, kun hän oli käsitellyt sen jo jakeessa 28? Katolisen kirkon parissa asia ymmärretään hengellisen avioliiton muuttumisena tavalliseksi avioliitoksi, toisin sanoen sukupuolielämän aloittamista. Teksti jättää tulkinnalle erilaisia vaihtoehtoja. Jae 37 kertoo, että säilyttää morsiamensa koskemattomana on paras vaihtoehto. Jakeessa 38 näemme, miten naimisiin meneminen (tai jos kyseessä on hengellinen avioliitto, niin sukupuolisuhteen aloittaminen) on hyvä asia yksilön kannalta. Tähän Paavali kuitenkin tuo oman mielipiteensä: sukupuolielämän aloittaminen ei ole paras vaihtoehto. Miksi Paavali kirjoittaa näin? Taustalla ovat tulevat vaikeudet, vastuu perheestä, erityisesti lapsista, on erittäin suuri ”viimeisinä aikoina”, jonka Paavali ajatteli tulevan pian. Tässä yhteydessä kannattaa huomata se, että tytön (naisen) mielipiteellä ei näytä olevan mitään merkitystä.

Sitten Paavali siirtyy käsittelemään uudelleen avioitumista. Hän näkee avioliiton elämänikäisenä liittona, mutta toteaa, että leski voi avioitua uudelleen. Tuohon aikaan elinikä eri syiden takia oli lyhyempi kuin nykyään ja hedelmällisessä iässä olevia naispuolisia leskiä oli paljon. Sitten Paavali mahdollisesti vihjaa siihen, että tulevan puolison pitäisi olla kristitty: ”kunhan se tapahtuu Herrassa”. Sitten Paavali ironisesti vähättelee itseään: ”luullakseni minussakin on Jumalan Henki”.

Nyt Paavali siirtyy käsittelemään epäjumalille uhrattua lihaa. Tuon ajan Rooman valtakunnassa lihaa oli harvemmin saatavilla. Sitä oli myynissä suurempia määriä suurien juhlien aikaan, jolloin pakanallisten pappien suorittamien uhrien jälkeen tätä uhrattua lihaa myytiin toreilla.

Ihmiset jakaantuivat kahteen ryhmään. Osa oli niin sanottuja vahvoja, jotka tiesivät, että epäjumalia ei ole ja sen takia tätä lihaa voi syödä. Heikkoja olivat ne, joilla oli epäilyksiä asian suhteen ja kieltäytyivät syömästä tätä uhrilihaa. Nyt Paavali kiinnittää huomiota siihen, että tiedon tuoma ylpeys on väärin ja että oikea toimintatapa perustuu rakkauteen. Vahvat eivät ole kiinnittäneet huomiota siihen, että käytännössä heikoille on olemassa ”maan päällä niin sanottuja jumalia, moniakin jumalia ja herroja.”

Todisteena yhdestä ainoasta Jumalasta, Paavali esittää lainauksen todennäköisesti varhaiskirkon

kasteliturgiasta: ” Meillä on vain yksi Jumala, Isä, Hänestä on kaikki lähtöisin, ja hänen luokseen olemme matkalla. Meillä on vain yksi Herra, Jeesus Kristus. Hänen välityksellään on kaikki luotu, niin myös meidät.”

Päivän evankeliumi

(Matt. 15: 29 – 31)

”Siihen aikaan kuljettuaan Galileanjärven rantaa Jeesus nousi vuorelle. Kun hän istui siellä, hänen luokseen tuli paljon kansaa mukanaan rampoja, sokeita, raajarikkoja, mykkiä ja monia muita. Heidät asetettiin hänen eteensä, ja hän paransi heidät. Ihmiset hämmästyivät nähdessään, kuinka mykät puhuivat, raajarikot tervehtyivät, rammot kävelivät ja sokeat näkivät, ja he ylistivät Israelin Jumalaa.”

Markus kertoo samasta tapahtumasta mainiten yhden parantamisen (Mark. 7: 31 – 37). Matteukselle tämä oli jo toinen kertomus monista parantuneista (Matt. 14: 34 – 36, vrt. myös Mark. 6: 53 – 56). Me emme tiedä, kuinka monia parantamisia tapahtui Jeesuksen toiminnan tuloksena. Todennäköistä on, että lukumäärä on paljon suurempi, kuin evankeliumeihin on tallentunut. Evankeliumit sisältävät vain osan parantumisista, todennäköisesti sen näkyvämmän osan.

Tilanne muistuttaa Matteuksen vuorisaarnan alkua, Jeesus nousi vuorelle ja istuutui. Istualtaan opettaminen oli tyypillistä rabbien keskuudessa. Ihmisten usko Jeesukseen Galilean alueelta vaikuttaa suurelta. Juudeasta eivät evankeliumin kuvaa vastaavia väkijoukkojen liikkumisia ja monien ihmisten parantamisia. Uskosta todistaa myös se, että eri tavoin vammaiset seurasivat Jeesusta vuorelle. Samoin uskoa kuvaa heidän asettamisensa Jeesuksen eteen.

Matteus lopettaa tämän tapahtuman todeten, että ihmiset: ”ylistivät Israelin Jumalaa.” Tämä ylistäminen on voinut saada vaikutteita profeetta Jesajalta (Jes. 29: 23). On mahdollista, että parannetut ihmiset ovat pakanoita, jotka nyt Jeesuksen toiminnan kautta tulevat osaksi uudelleen kokoontunutta Israelia. Tämän saman kansanjoukon, neljätuhatta miestä, Jeesus ruokkii seuraavassa kertomuksessa (Matt. 15: 32 – 39), joka on eri kertomus, kuin viidentuhannen miehen ruokkiminen (Matt. 14: 13 – 21).

Kirkon opettajat kommentoidessaan tätä kertomusta kehottavat kuulijoitaan tekemään saman liikkeen kuin tämän kertomuksen sairaat. Meidän on kiivettävä uskomme avulla Jeesuksen opetuksen mukaan eläen Hänen luokseen ja annettava Hänen parantaa meidän hengelliset

sairautemme.

Johannes Krysostomos vertaa tätä tapahtumaa juuri ennen tämän päivän tekstiämme olleeseen kanaanilaisen naisen tyttären parantamiseen. Jeesus totesi kanaanilaisen naisen uskosta: ”Suuri on sinun uskosi, nainen.” Krysostomos kiinnittää huomion siihen, että kanaanilaisen naisen kohdalla Jeesus ei heti parantanut tämän tytärtä, vaan suorastaan estelee parantamista. Naisen uskoa koetellaan ja lopulta se osoittautuu suureksi. Nyt ollessaan lähellä Galileanjärven rantaa ihmiset ovat todennäköisesti enemmistöltään juutalaisia. Parantaminen näyttää tapahtuneen välittömästi. Krysostomoksen mukaan se tapahtui nopeasti, jotta ”epäuskoisten juutalaisten suut sulkeutuisivat”.